

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS URS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

ENRICH MORERA

—

Tot just s' ha dat á coneixe,
y ja tothom lo proclama
de la música espanyola
brillantíssima esperansa.

Si va seguint sa carrera
tan bé com l' ha comensada,
arribará de la gloria
fins á las regións més altas.

CRÓNICA

Lo *Noticiero Universal*, l'altre dia va posarnos la mel als llabis.

Se tractava de una senyoreta de la bona societat de Barcelona, molt coneguda per sa opulència y per la séva afició al *sport*, y emparentada además ab un títol de Castella, la qual després de viure llarch temps allunyada del gran mon, sostenia relacions molt intimas ab lo séu cotxero.

Per últim se supo de un modo indubitable (paraules textuais del *Noticiero*) que la enamorada parella havia desaparegut de Barcelona, trobant-se á Tolosa, disposada á legitimar las sévas relacions davant de las autoritats de la vehina República.

¡Quina noticia més interessant!... ¿Veritat?

Una senyoreta prou generosa per dir al séu àuriga:

—Vaja, noy, baixa del pescant y vinate'n á seure al méu costat dintre del cotxe. Deixa las riendas dels caballs y empunya las del méu cor. Jo 't dono amor, opulencia y renom.

¿Han vist manera de treure la rifa sense necessitat de pendre bitllet?

Pero hi ha en tot aixó una cosa estranya, que á primera vista no s'explica: ¿per qué l'enamorada parella havia de dirigir-se á Tolosa? ¿Qué per ventura 'ls capelláns de Barcelona no son capassos—pagant lo que sigui—de casar á una senyoreta del *sport* enamorada ab lo séu cotxero?

*
**

En aquest punt de las mévas reflexions estava, quan l'endemá 'l mateix *Noticiero* se me 'n va endur tota la mel que m'havia posat als llabis ab una rectificació qu' en sustancia deya aixís:

«La noticia de la fuga de un' acaudalada senyoreta ab l' encarregat de las caballerissas de casa séva, ha resultat novelesca. Lo matrimoni no pot tenir efecte per dos motius igualment poderosos: en primer lloch l' àuriga es casat ja fa alguns anys; y en segón terme es fals qu' existixin llassos amorosos entre 'ls dos amants.»

Y afegia textualment lo *Noticiero Universal*:

«Además vé á corroborar los extremos indicats lo fet de haver sigut despedit de la casa en que prestava 'ls séus serveys lo presumpt Tenorio, que bé podria resultar que, inspirat pél despit sigués qui ha divulgat los rumors absurdos que ahir circularen.»

¡Caratsus!—vaig pensar jo.—Guárdins Déu del despit de un cotxero desmuntat! Propalar uns rumors de aquesta índole, y sent casat per afegidura, y per lo tant trobant-se impossibilitat de fer la ditxa—legalment, s'entén—de una senyoreta del *sport*!

Vaja, que una partida com aquesta, no la fa ni 'l carreter més descostat; quan menos un cotxero dels d'upa.

¿No pensan aixís vostés?

*
**

Donchs ni aixó. Y va la tercera rectificació del *Noticiero* que per lo vist, en aquesta qüestió no ha tocat bola.... encare que, segóns sembla, s'hi ha mirat ben poch en ferlas corre:

«Lo cotxero victima de las murmuracions de la gent (y dels sueltos del *Noticiero*) ha vingut á pregarnos en forma que revela cultura y educació esmeradísima, rectificuém l' error que ahir varem cometre suposant inspiradas per

ell las versions que circularen respecte á la suposada fuga de una distingida senyoreta de aquesta capital.»

Vaja, ¡adiós novela!... ¡adiós drama!... ¡Fins comedia y tot, adiós!...

Pero ¿ahont dimontri naixeria aquesta especie de parodia burgesa del *Ruy-Blas*?

De sobras recordarán qu' en lo *Ruy-Blas* un simple lacayo s' enamora de una reyna, tal com á Barcelona, segóns se suposava, un simple cotxero s' havia encalabrinat ab una senyoreta del *sport*.

Pero ¿y la senyoreta ahont es?

¿Ahont es la pastora?

Aquí está 'l secret del Búlgaro. Un secret que ben explotat podria encare proporcionar al *Noticiero* materia suficient pera mitja dotzena més de sueltos.

Sobre tot, considerant qu' en las ben montadas caballerissas de las senyoretas del *sport*, regularment no hi ha cotxeros sols, sino també mossos de quadra, donant-se 'l cas devegadas de que si 'ls cotxeros son casats, poden ser solters los mossos de quadra.

Donant á la novela aquest nou giro, poden ser encare més picants las peripecias, més vius los contrastos y més dolsos los confits de la boda.... encare que siguin adquirits en qualsevol ciutat de l'altra banda dels Pirineos.

Lo *Diari de Barcelona* ha dit la darrera paraula en la qüestió de la Judic. Pero ara ja no s'ocupa de la famosa *divette*, sino del públich que l'ha anada á veure, de aquellas classes *pudientes* que avants obehian á ulls cluchs la consigna del *Brusi*, y que aquesta vegada l'han deixat ab un pam de nás y 'l sermó glassat als llabis, puig que colocadas entre la Judic y 'l Sr. Suárez Bravo, han obtat resoltament per la suggestiva *Annete*.

Y tan gran ha sigut la fatlera de la bona societat de Barcelona, que ni ha reparat que 'ns trobavam en Quaresma. ¡Anar á veure *Le Parfum* en plena Quaresma!... Vaja, ab aixó sols n'hi ha més que suficient pera fer perdre l'oremus al *Diari de Barcelona*.

Y l'ha perdut: ¡vaya si l'ha perdut!...

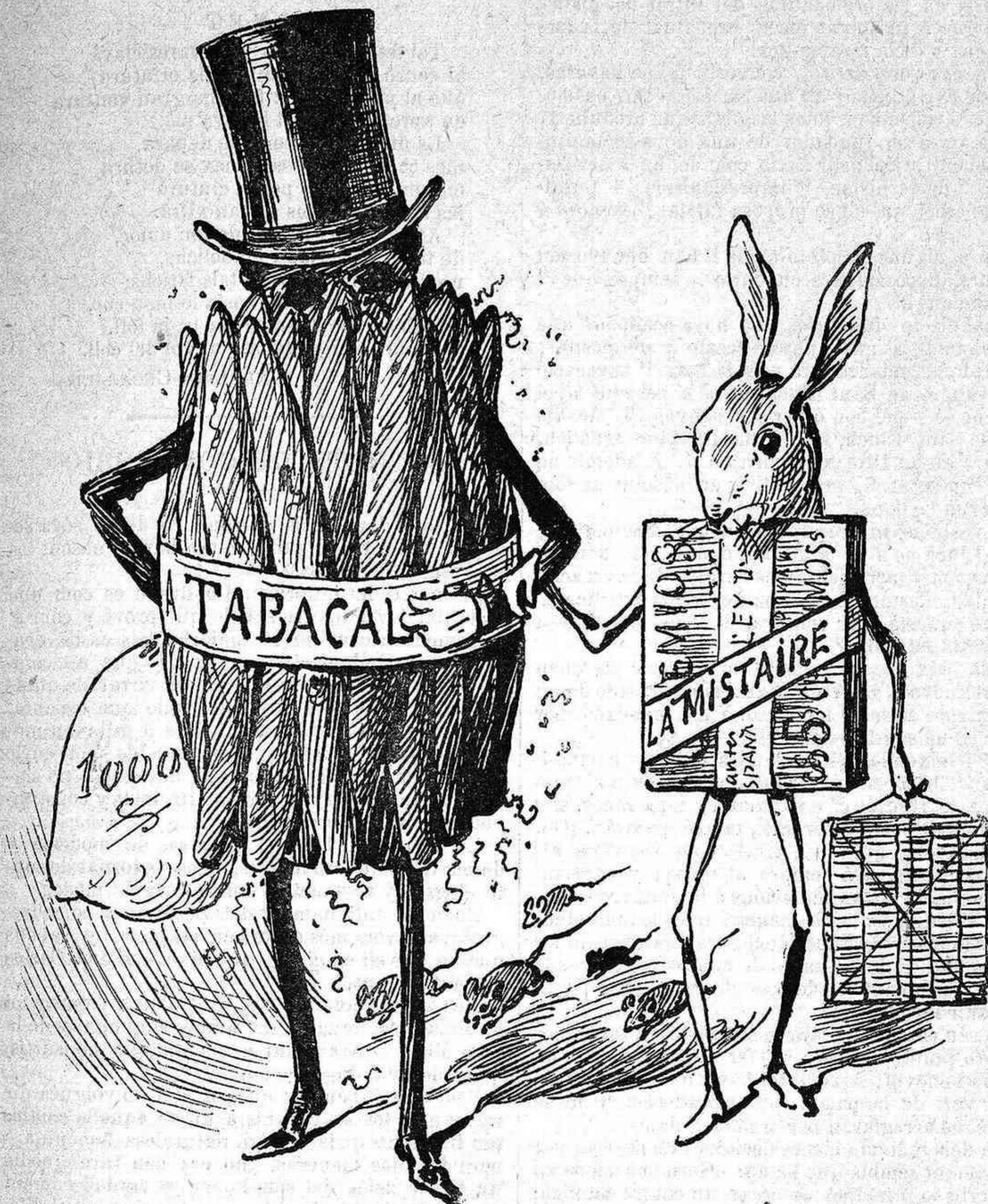
Figúrinse que avuy ja no amenassa als desobedients ab los anatemas de la Iglesia, ni ab las penas eternas del infern.... ¿Qui fa cas de aquests llochs comuns? Las amenassas del *Diari* son de un'altra indole: aquesta vegada ha apelat als desheredats, als que desitjan acabar ab l'ordre social existent.

«Aquests infelissos—diu lo *Brusi*—podrán preguntar severament á aquells afortunats en nom de quina fe religiosa 'ls exhortan: podrán preguntarlos quina significació tenen tots aquesta patronats, associacions, institucions que 's titulan cristianas, y qu'ells los ditxosos han fundat en nom de un Déu á qui no saben sacrificar ni tan sols per un mes *cuatro carcajadas más ó menos insanas*: tal deu ser la fe y l'amor que li tenen; podrán exigirlos que deixin de costat tota hipocresia ó arranquin la creu del frontispici dels séus instituts, ó 'ls diguin clarament: «Nosaltres que 'ns trobém molt bé en aquest mon, no sentim la necessitat de creure y esperar en altre; pero vosaltres creyéu y esperéu, sobre tot esperéu, porque sino esperésseu, os podrian dar tentaciones de acabar con nuestros deleites sacrosantos.»

¡Atissa, morena! Vegis si pot arribar més enllá 'l despit y la superbia del periódich conservador.

Crech que 'l Sr. Suárez Bravo será l'autor de aquestas ratllas imprudents, y per tal motiu re-

DÉU LOS CRIA...

S' han ajuntat, per seguir
fent junts las mateixas obras...
¡Quín duo!... 'L Mata-espanyols
del bras ab l' Escanya-pobres.

clamo dels anarquistas, en favor de tan útil auxiliar, lo títul de *compañero honorario*.

A ca 'n Parés, un quadro del Sr. Soler de las Casas, que representa una dona núa extesa sobre una otomana, ha sigut separat dels demés quadros exposats pèl mateix autor en lo Saló gran. La dona núa se troba en un recó de la botiga.

Ja no 's queixará 'l Brusi, encare que crech que alguns pintors, entregats en cos y ànima al *carrinclanisme*, no estarán contents de que

certas obras s' expossin, ni separadas de las altras, ni arreconadas. Ells no transigeixen absolutament ab certa classe de pintura.

Conech á un artista que anys enrera vá donarse de baixa en lo Circul de la plassa de Catalunya fundant la séva dimissió en los perjudicis que ocasionan á la juventut las academias de dona. Ell mateix, qu' era avants un xicot alegre, llaminer y admirador com tots los joves de la més bella meitat del género humá, vá tornarse devot á consecuencia de no sé quinas feridas rebudas en las bregas dels amors fácils. Crech que m' entendrán si 'ls

dich que la divina gracia vá entrar en ell ab las cápsulas de copaiba, y 'l dolor de contrició lo vá adquirir ab las cremaduras del nitrato de plata. ¡Prodigiós é inesperat efecte espiritual de la farmacopea y de la terapéutica!

Donchs aquest artista, convertit desde llavors, pero de cap á peus y ab una sinceritat tan pasmosa que 's reflecta en totas las obras que produheix, aspira ara á ser fundador de una nova secta dintre del cultiu del art. Aixís com hi ha 'l naturalisme, 'l modernisme, l' impresionisme, 'l puntillisme, crech qu' ell se proposa fundar l' *euniquisme*.

Son ja alguns los pintors que li han ofert lo séu concurs, disposats á secundarlo... sempre que 'l negoci dongui.

A tal efecte, fundarán una nova academia que oferirá totas las garantías de recato y religiositat. L' academia mística será posada baix l' advocació del evangelista Sant Lluch, no sé si pél sant ó pel bou; no sé si pél bou ó per las banyas. L' Academia de Sant Lluch, á més de Director artístich, contarà ab un Director espiritual. L' Academia de Sant Lluch, en fi, prescindirá en absolut de tota academia de dona.

Ni vestidas, ni despulladas, en l' Academia de Sant Lluch no s' hi pintarán donas. ¡La dona, l' element més artístich, més hermós de la creació, excluida, desterrada de una Academia artística!... ¿No es aquesta, per ventura, la més monstruosa de las amputacions?

Fins baix l' aspecte moral no sé lo que pretenen aquests devots. La Verge Santíssima era una dona: á lo menos aixís m' ho penso. Y ells mateixos ¿per ventura no son fills de mare?

Pero deixemlos fer academias d' home exclusivament. Jo crech qu' encare qu' exigeixin als models l' us rigorós d' escapularis y tapa-rabos, si 'l dimoni s' hi fica de per mitj, també pecarán. ¡Oh, y 'l Banyeta, quin un! Aixís com abandona als despreocupats, está sempre al aguayt y sugerint tota mena de malas tentacions á la gent excessivament escrupulosa. De manera que 'ls individuos de l' associació de Sant Lluch, acabarán per no fer academias, ni de donas, ni de homes: en tot cas la farán únicament academias de capelláns. ¡Quin porvenir més trist!...

Lo séu camp resultarà molt restringit: tot lo més podran pintar retauls, y fer aquarelas pero ab aygua beneyta. Aixís y tot haurán de suprimir lo color vert de la paleta per *massa vert*, y no sé com s' ho arreglarán per trempá 'l llapis.

Un dels individus més decidits á realisar aquest pensament sembla que ha dit: «Germans meus en Jesucrit: lo principal es crear un centre católich; lo secundari es l' art.»

Figúrinse quin art més apocat será aquest, capás de ofegarse dintre de una pica d' aygua beneyta.

Pero la veritat siga dita: no tots los académichs entran de bona fé en la confraría: hi ha qui fentse 'l carrincló, torsant lo coll á tall de jesuita, y fixant la vista á las rajolas, pensa vendre molts quadros, arreplegar molts diners, y dedicarse secretament á donarse tots los gustos.

Un artista que no té pels á la llengua, 'ls increpava aquest dia, dihentlos:

—¡Ganduls!... Lo que voléu vosaltres es que torrin los convents á repartir la sopa, per estalviarvos la feyna de tenirla de aná á captar.

¡Magnífica estocada, que no es capás de resistirla ni 'l bou de Sant Lluch, patró de l' Academia!

P. DEL O.

A UNA INGRATA

SONET

Tal fetxa en lo cor meu vares clavá
al veure ton semblant, bella criatura,
que al punt se va xifrar ma gran ventura
en apretar ben fort la teva má.

La ditxa tanta sort me depará,
mes com que lo desitj may se detura,
en apretarte fort per la cintura
las meas ilusions se van xifrá.

Avuy que ja cansat de ton amor,
de tas trapacerias y embolichs,
no tinch per apretarte tals fatichs;
tan sols desitja ab ansia lo meu cor,
de rabia y no d' amor per tu ja foll,
donarte una apretada... al vol del coll.

INDALECI CUCARACHA.

SECRETS DE CONFESSIÓ

¿Per qué don Carlos desconfiava de la séva senyora? ¿Cóm y per quina causa havían nascut los séus temors y sospitas?

Ell mateix ho ignorava. Lo dupte es com una malaltia: devegadas se sab de qué prové y cóm s' ha fomentat; pero en la majoria dels casos, apareix, creix y adquireix forsa, sense que un compregui cóm s' ha arrelat, ni en virtut de quins elements ha alcansat un desarrollo que espanta.

A don Carlos, no obstant, si bé li faltavan motius serios y fundats, no deixavan de molestarlo certs símptomas, que encare que devegadas no signifiquen res, altres cops volen dir molt y constitueixen casi una proba.

La Filomena, la séva senyora, de modesta y descuydada qu' era avants, s' havia tornat de sotte elegant y pretenciosa en materia de modas.

Enemiga antiguament dels perfúms y pomadas, gastava llavors més diners en essencias y sabóns que no pas ell en cigarros, y aixé que don Carlos fuma de valent.

Més encare: avants lo séu ideal era estarse tot lo dia á casa, cuydant del niuhet conyugal y de la séva filleta... Ara no hi havia dia que no surtis, quan no una, dugas vegadas.

Podria molt ben ser que tot alló no volgnés dir res y que tot se reduhís á un d' aquells cambis tan freqüents en la versátil naturalesa femenina... pero de totas maneres, ¿no era ben raro? ¿podia un marit zelós del séu honor y verdaderament enamorat de la séva dona, mirars'ho ab indiferencia?

Don Carlos no sabia quin partit pendre.

Volia deixarho corre; després creya indispensable provocar una explicació ab la séva Filomena; luego 's considerava un ximple y un marit de novel·la y conceptuava que tot alló no tenia més importancia que la que la séva extraviada fantasia li volia donar.

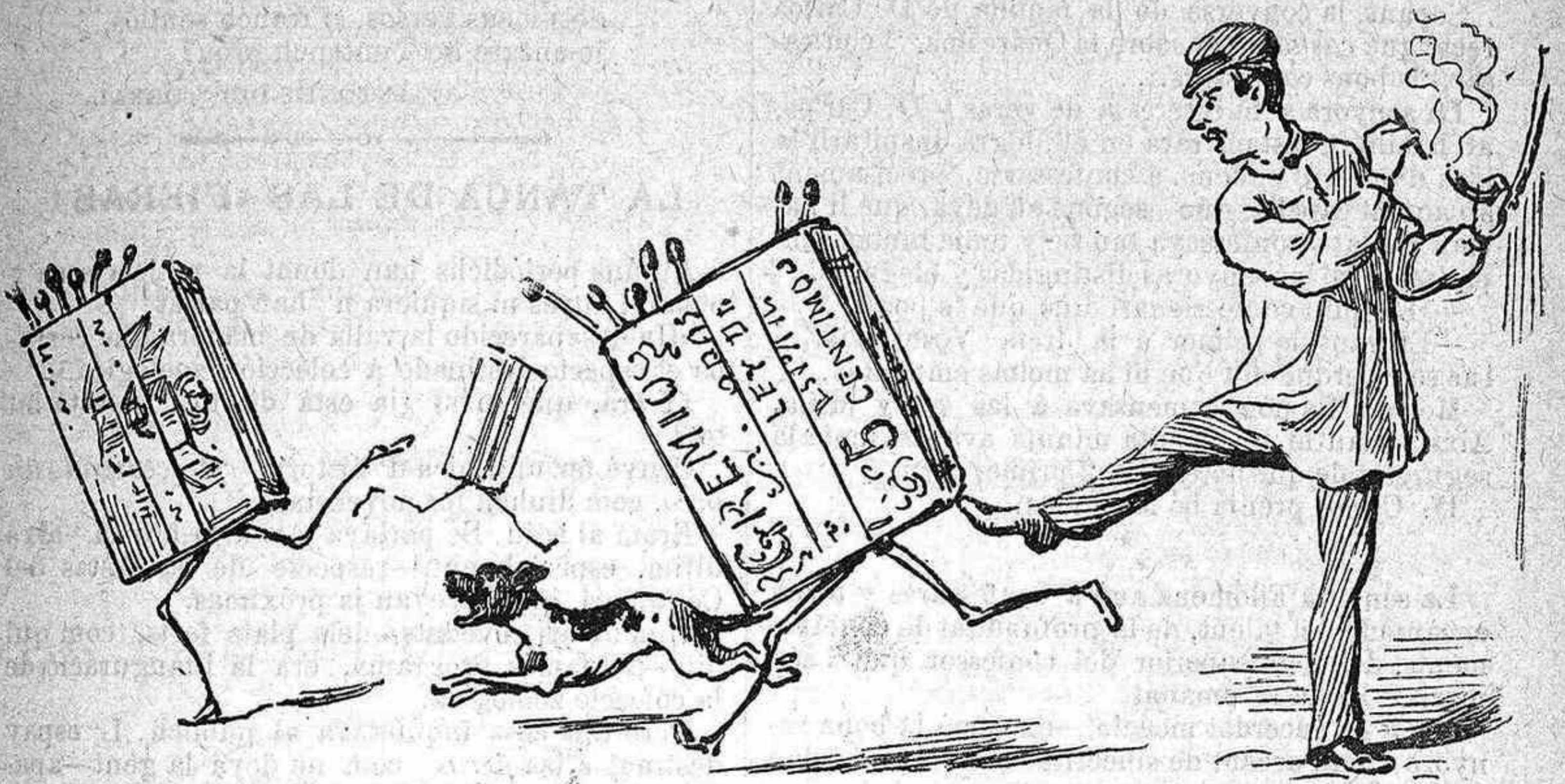
*
* *

Arribá la Quaresma.

Passant intermitencias inexplicables y cayent desde l' altura de la més absoluta seguretat al abisme del més espantós dupte, don Carlos acabá per preocuparse de serio y tregué com resultat de las sévas meditacions y caborias que la séva senyora l' enganyava.

¿Per qué? ¿ab qui? ¿cóm?

«DONDE LAS DAN...»

—¡Arri allá, manipuladora! Ja no 't necessitém per res.

¡Qué sabia ell!... ¡Hi ha tants medis de burlar á un marit confiat y ab ocupacions á horas fixas!... ¡Son tan ingratas é incomprensibles las donas!... Lo positiu, lo qu' ell creya positiu era aixó: la Filomena l' enganyava.

Pero... aquí tornavan las sévas angunias.

—T' enganya, bueno—'s deya ell:—pero, ¿quinas probas tens? Ho creus, si, n' estás convensut; pero, ¿per qué? ¿d' ahónt te vé aquest convenciment de que alardejas?...

Lo que un marit desconfiat no pensa, no ho pensa ningú. Una idea, una ocurrencia inspirada pels zelos crusá 'l séu cervell.

¡Oh! Era un pensament inmillorable; l' única manera de surtir de duptes d' un modo radical, segur, infalible, ab la exactitut matemática del tres y tres fan sis...

Don Carlos, aferrat encarnissadament á aquesta idea lluminosa, agafá 'l sombrero y 's llensá al carrer.

* * *

En menos de deu minuts, y aixó que la distancia es llarga, se plantá en l' habitació de Mossén Ramón.

Lo pobre capellá acabava de dinar y feya petar pacíficament una bacayna...

L' aspecte raro y trastornat de don Carlos lo sobresaltá.

—¿Qué té? ¿qué li passa alguna cosa?

—Sí y no... no ho sé—respongué l' atribulat marit ab creixent agitació:—fássim lo favor d' estar completament per mí... y escoltim.

—¿Tan grave es l' assumpto?

—Gravíssim.

—L' escolto.

Don Carlos meditó un moment y aixecant lo cap ab lentitut, baixant al mateix temps la veu.

—Temo—murmurá—temo, crech, sospito... que la méva senyora m' enganya.

—¡Ból! ¿qu' está borrhango?

—No ho sé; per xó vinch, per desvaneixer aquest dupte que ha acabat per férsem inaguantable.

—¿Qué vol de mí? ¿qué pretén? ¿qué solicita?

—No es per retraure cosas passadas; pero vosté

ja sab, Mossén Ramón, los favors, los inmensos favors que jo li he fet.

—Y que jo agrahiré en aquest mon y en l' altre.

—Voldría que, més qu' en l' altre, me 'ls agrahis en aquest: necessito que 'm fassi un servey. Vosté no coneix á la méva senyora, ¿veritat?

—No.

—Ella tampoch lo coneix á vosté... Donchs bé: desitjaria que vosté me la confessés y...

—¿Y... qué?

—Y després m' expliqués lo qu' ella li ha dit.

Mossén Ramón se mirá á don Carlos ab verdadera sorpresa, y després d' una pausa bastant llarga, exclamá:

—¿Qué no sab que aixó no pot ser?

—Per xó li demano com un gran favor. Si tan fácil fos, no tindria cap mérit.

—Tot lo que vosté vulgui; pero lo que 'm demana es impossible: los secrets de confessió son sagrats, inviolables...

—Ja ho sé... No obstant, ¿no pot vosté dirme lo que desitjo, sense explicarme res?

—¿Cóm?

—Ella vindrá á confessarse ab vosté; jo 'm cuidaré de ferla venir. Naturalment, la Filomena, que siga lo que 's vulga, es incapás de mentir als peus d' un sacerdot, dirá la veritat neta y pelada...

—¿Y després?

—Després, descarregada completament la séva conciencia y sapiguts los pecats que tingui, vosté no ha de fer sino dirme una paraula: *Es culpable...* ó *es ignocenta...* Ja veu si es fácil.

Lo bon sacerdot reflexioná una estona y acabá per respondre:

—Crech que puch fer lo que 'm demana sense faltar al méu deber. Ja sab en quin confessionari 'm poso. Demá fássila venir avants de comensar, perque siga la primera...

—Y vosté puga coneixe qu' es ella... té rahó.

—¡Exactament! Aixís, sense inspirarli sospitas, podré penetrar dintre 'l séu cor...

—Y jo á la tarde vindré á sapiguer lo que hi ha... ¿no es aixís?

—Aixó mateix.

* * *

Sopant, la conversa de la família de D. Carlos recaygué casualment sobre la Quaresma, 'l confesar, 'ls bons confessors...

La senyora s'hi interessá de veras y D. Carlos, ab habilitat bastant rara en ell, lográ inspirarli la idea d'anar l'endemá á confessarse, precisament ab aquell capellá, que—segóns ell deya, que li havian contat—confessava tan bé y tenia tantas simpatias entre las senyoras distingidas y elegants...

—¿En quin confessionari dius que 's posa?

—Entrant, lo primer á la dreta. Véshi aviat, á las set, porque diu que hi ha moltes empentas.

Mossen Ramón comensava á las set y mitja. Aixís, ananthi ella trenta minuts avants, tenia la seguretat de que obtendria 'l primer torn.

D. Carlos prenia bé las midas.

* * *

La senyora Filomena aná á confessarse y torná encantada del talent, de la profunditat de coneixements, del tacto superior del confessor que 'l séu marit li havia recomanat.

—¿Es un sacerdot modelo!—exclamá la bona senyora ab un accent de sinceritat que eterní á don Carlos...

No obstant, aquest no pogué menos de dirse entre sí:

—¿Talent, tacto, coneixements!... Crech que li alsa una mica de fals testimoni...

De tots modos, á l'hora convinguda, lo soliviantat marit vá corre á casa de mossén Ramón.

Aquest lo vá rebre ab los brassos oberts.

—¿La séva senyora es ignocent! ¿es un àngell ¡un modelo de castas esposas!...

—¿Ho diu de serio?—objectá D. Carlos, transportat d'alegria:—¿Es dir que...

—Que té una senyora digna, dignissima per tots conceptes. En ma vida havia sentit una confessió tan ingénua, tan candorosa, tan virginal...

—¿Gracias, mossén Ramón, gracias!

* * *

Desde aquell dia D. Carlos viu felís.

Pero hi viu per casualitat, per equivocació.

Al anarse á confessar, la senyora Filomena s'errá de confessionari, y prengué 'l de la esquerra pél de la dreta.

Y mossén Ramón, en lloch de confessarla á n'ella, havia confessat á una honradissima casada, més bona que un tros de pa.

Si no hi ha aquesta confusió y mossén Ramón arriba á dir la veritat... ¡pobre D. Carlos! ¡pobra senyora Filomena! ¡pobra tranquilitat del matrimoni!...

A. MARCH.

HISTÓRICH

Va llegi en una vetllada un poeta de molt nom, uns versos tan poca-solta com insípits y bunyols.

—Pero senyor—varen dirli uns quants gats al dit autor—

¿fará 'l favor de donarnos senzillas explicacions

d'aquests versos, que nosaltres no enteném ni poch ni molt?

—Senyors meus—digué 'l poeta

sens perdre per xo l'aplóm—
¿cóm volen vostés compendre lo significat ó 'l fons dels meus versos, si franch sentlos, jo encare no 'l entench prou?

ANTONET DEL CORRAL.

LA TANCA DE LAS «FIERAS»

Algúns periódichs han donat la noticia seca y pelada; altres ni siquiera n'han parlat.

«Ha desaparecido la valla de madera que cerraba el espacio destinado á colección zoológica.»

¿Y ara, qué més? ¿ja está dit tot? ¿ja está fet tot?

Convé fer una mica d'història, *retrocediendo un poco*, com diuen los novelistas.

Eram al istiu. Se parlava y 's feya broma—aixó últim, especialment,—respecte de las festas del Centenari, que 's veyan ja próximas.

Una de las novedats—dels plats forts, com qui diu—del famós programa, era la inauguració de la colecció zoológica.

Pero una cosa inquietava al públich. L'espai destinat á las fieras—com ne deya la gent—apareixia tancat ab un reixat de fusta.

¿Qué significava aquell reixat? ¿quinas eran las intencions dels que l'havien fet posar?

Uns deyan que 's tractava de vendre entradas á la porta, ni més ni menos que al Liceo y al Torin. Altres asseguravan que aquella tanca era per fer un clos destinat al recreo y esbarjo de las familias dels regidors. Altres... ¿qué sé jo lo que aquells dias va corre per Barcelonal...

Lo certus es que l'Ajuntament que,—val á dir la veritat—no duya gayre bonas intencions, va comensar á esporuguirse sentint lo remoreig de la opinió, y mentres uns concejals deyan que la tanca era provisional, á fi de que 'ls obrers de la colecció no 's vejessin molestats pél públich, altres feyan veure que 'l reixat no implicava cap limitació en los drets del poble, pero qu'era necessari pera 'l servey de las fieras, seguretat de la colecció, organizació de la vigilancia, etc., etc., etc.

Barcelona no 's va empassar l'am; pero 's va menjar la partida. Los concejals s'havien vist descuberts y 's defensavan ab aquelles excusas, no gosant á dir clarament al poble:

—Si, anavam á ferte una xarranada. ¿Ho has ensumat á temps? Donchs, deixémho corre, y cantém lo *mea culpa*.

No: desafiant l'empenta de la opinió, que demanava, exigia la desaparició de la tanca, 'ls concejals ván empenyarse en sostenirla, alegant alló qu'hem dit: la seguretat de las fieras, la llimpiesa de la colecció, la vigilancia...

Més encare: acorralats en l'última trinxera, ván decidir que s'obris una informació, y en cas que resultés d'ella que la tanca no era necessaria, s'exigís responsabilitat al concejal que sense autorisació l'havia aixecada, al empleat que l'havia dirigida... y no sé si també als que l'havien defensada.

¿Es aquesta la historia *real y verdadera* del famós reixat?

¿Sí?

Donchs ara torno á preguntar: ja que la tanca s'ha derribat, ja que ab informació ó sense informació s'ha comprovat que tot alló de la llimpiesa de las fieras, seguretat, exigencias de la vigilancia y demés excusas, eran romansos y res

més que romansos... ¿qué 's fa? ¿qué 's determina? ¿cóm queda aquest assumpto?

¿Se li han de donar las gracias ó qué al regidor que, pèl caprixjo séu, va manar construhir la tanca? ¿qué hem de pensar del Ajuntament que va defensar lo reixat, impeding lo séu derribo y donant fins *un vot de gracias* á tots los que havian intervingut en aquest desdixat pastel?

—Bé—dirán ells, segurament:—val més no remenar l' assumpto; ara ja no tenim tanca... ¿Qué més volen?...

Es veritat: callém y deixemho corre.

Ara ja no hi ha tanca...

Ni memoria.

Ni vergonya.

Per xó aném com aném.

MATÍAS BONAFÉ.

★

★★

Si 't vejessis dalt d' un trono
y com reyna soberaua
princeps, baróns y marquesos
un á un las tevas plantas
te tinguessin de besar,
á tu que t' ha fet la gracia
Deu de darte 'ls peus molt grossos,
crech no fora cosa estranya
dir que 't besessin d' un cop
los nobles á la vegada.

A. DEL CORRAL.

LLIBRES

ESCLOFOLLAS, amontonadas per TORCUATO TASSO SERRA.—Coneixiam al Sr. Tasso com excelent y es-

merat traductor de las novelas que forman part de la *Biblioteca popular económica*, que ab tant exit dona á la estampa 'l séu germá, l' editor D. Lluís Tasso: com autor de llibres originals no 'l coneixiam encare. Creyém que la primera obra séva que ha produhit es la que tenim á la vista, consistent en una variada colecció de máximas, pensaments, ideas y acudits, breus, concisos, expressius y saturats de humorisme.

Los uns son en vers, los altres en prosa, y en la majoria d' ells s' hi nota agudesa de ingeni.

Serveixin de mostra 'ls següents, que tenim lo gust de transcriure:

«Dolor que mou molt la llengua y s' expressa ab clar discurs, te que ser dolor poch fondo, puig los grans dolors son muts.»

«Las segonas nupcias son los funerals del amor del pare á sos fills del primer matrimoni.»

«No hi ha més filosofia que lo pa de cada dia.»

«Ben mirat als dits dels peus els hi tindriam que donar lo calificatiu de *castos*.»

«Del treball que fem nosaltres ne surt lo descans dels altres.»

«No't puch dar proba més gran de mon infinit amor que no haverte fet encare en tan temps, ni un sol petó.»

«Tothom es depositari fidel de algun secret de si mateix.»

«Los que tenen pa al ull, solen no tenirne á taula.»

«Deu te dó molts enemichs y 't lliuri de mals amichs.»

—«He compost mes qu' en Rossini.

—¿Qui, vostè? No 'm fassa riure.

LOS AGABELLADORS TRIUNFANTS

—Som los amos de la carn,
y 'l poble que pagui y calli...
Tenim barra y bons padrins,
«con oro nada hay que falli.»

ASPIRANTS Á LA DIPUTACIÓ

(Dibuix de

Lo nostre jefe que deya que 's trobarian vots á dugas pessetas... ¡Un duro me n' han demanat alguns... Y aixó que son gent conservadora, es dir, dels nostres.

—Si m' elegeixen, bé; si no m' elegeixen, pitjor pel país... ¡Poch sab la nació la lumbrera parlamentaria que 's deixarà perdre.

—¡Ah, no!... Si surto elegit, lo primer que demanaré á las Corts es que, baix pena de la vida, s' obligui á tots los espanyols á resar diàriament lo rosari

—¡Mal llamp!... Deixéu que jo guanyi. Lo meu lema serà: Democracia, reformá social... y trompada que te crió.

MUSEO DE CANDIDATS

J. Negro)

—Soch autonomista... fill de Cuba... No pararé fins que las músicas militars en lloch de tocar la marxa real toquin tangos y americanas.

—¡Me sembla que si jo no tinch prou mérits per ser diputat!... Vaig ser dels de la jamancia; era conegut de 'n Prim; hi tocat tres vegadas la mà d' Espartero... ¿Qué més volen?

—Soch nebot d' un ministre... Estich encasillat... ¡Vés qui m' empeta la basal!...

—Deixéuvos de caborias. Fins que 'm fassin diputat á mi, aixó no marxará bé.

J. Negro

—Riguise'n tot lo que vulga:
he estat quarant' anys caixista.»

«L'acte involuntari castigat ab més rigor es lo naixer.»

«Richs y pobres, noys y vells
tothom passeja 'ls budells
y altres cosas
que per cert no son vistosas
ni molt menos olorosas.
¡Y tothom tan entonat!
¡Lo que pot la vanitat!»

«Beuhen uns á raig de bota,
y altres beuhen gota á gota.»

«Mols se fan passar per victimas de las vicissituds, quan no ho son més que de las cinch primeras lletras de aqueixa paraula.»

«Fora 'l més tremendo cástich
fer mori á un home de fástich.»

«Molts que han fet fortuna atropellant per tot,
creuhen que perque no deuhen res al sastre ja poden anar ab lo cap dret.»

«Quan m' arreglis l' esmorsar
per anárme 'n al taller
no 't descuidis de posarhi
tres ó quatre petonets.»

Y aixis podriam anar copiant fins omplir tot lo número de LA ESQUELLA; pero lo transcrit basta pera donar una idea de aquest llibre, en cada página del qual hi guspireja l' ingeni del seu autor.

PEQUEÑECES.... DE LOS CATÓLICOS ESPAÑOLES, por uno de tantos. Podriam dir que l' autor de aquesta obra que 'ns ha arribat de Tortosa, ahont ha sigut impresa, es un llanut sense llana.

Ell se diu catòlich; defensa fins ab entussiasme la unió de tots los catòlichs per donar la batalla á la Revolució; pero ho fa ab una forma tan mundana, ab un estil tan desenfadat, jugant ab tanta freqüencia l' equivoch y 'l xiste, y manejan ab tan desembrás una llengua aguda y afilada capás de punxar y tallar á un temps, que fins los que s' interessan poch per las cosas dels catòlichs, han de passar per forsa un bon rato, llegint las planas de aquestas petitesas.

Per tothom hi ha pallissa; pero principalment pels carlins y pels mestissos.

Si algun dia 'ls primers tornan á aixecar partidas, tanquis l' autor de *Pequeñeces.... de los católicos españoles* á fer xistes dintre de una ciutat amurallada, en la qual los carcundas no hi pugan entrar, procurant aixis que las riallas no 's tornin plorallas.

Y si pel contrari s' arriba á realisar lo seu anhel, de que tots los catòlichs espanyols, ab en Necedal ó sense en Necedal se presentin al Papa á oferirli 'ls seus respectes, demani l' autor del llibre que li concedeixin lo dret de dirigir la paraula al hoste del Vaticá, y no dupto que al cap visible de la Iglesia li ploraran los ulls de tant riure.

Ja veuhen que á pesar de no ser del gremi, sabem tractar ab justa benevolencia á un llibre que demostra que fins entre 'ls catòlichs tinguts generalment per sornuts é insipits, s' hi troban personas de bon humor, vivas de geni y de llengua molt esmolada.

Hem rebut un exemplar de cada una de las dos comedias tituladas *Mala jugada* y *L' última voluntat*, arregladas de l' italiá per D. Francisco Casanovas y estrenadas abduas ab molt éxit en lo *Teatro Romea*, la una 'l 30 de Setembre de 1891 y l' altra 'l 30 de Desembre de 1892. D' ellas ens ocuparem laudatoriament al ser posadas en escena. L' edició es bonica, figurant en la portada elegants dibuixos deguts al mateix autor.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

Lo segon concert de la *Societat Catalana* sigué tant ó més notable que 'l primer.

Concentrávas l' atenció del públich en l'estreno del poema sinfónich *L' Atlántida*, degut á un mestre catalá, 'l Sr. Morera, jove de 27 anys, modernista entussiasista, febrosench de producció, y arribat de poch de Brusselas, ahont aná á perfeccionar sas aptituts naturals, vencent ab energia lotas las contrarietats, no sent la menos penosa la falta de fortuna. Morera es fill de un modest profesor d' orquesta, que anys enrera emigrá á la República del Plata.

L' obra estrenada esclatá com una gran revelació. Fins los més enemichs del modernisme, ó siga de la música expressiva, que ja no 's limita á cantar tonadas més ó menos gratas á l' orella, sino á pintar y á descriure, parlant de la mateixa manera á la inteligencia y al cor; fins los més partidaris de las antiguas modas, reconegueren á n' en Morera un talent superior, un coneixement admirable de l'armonia y un domini complet de l'orquestració.

Ara no 'ls dich res del entussiasme que demostraren los partidaris dels progressos del art musical. Morera als seus ulls s' ha elevat á una altura considerable. Lo seu poema *L' Atlántida* está hermosament concebut y desenvolupat magistralment: revela en son autor un temperament vigorós, un gran alé, una forsa soberana. Hi ha en ell trossos descriptius de un relleu extraordinari, y cantábils de una dolsura y una suavitat infinita. Hi campejan á la vegada la ciencia y la inspiració.

Saludém, donchs, com un aconteixement l' aparició d' un músich catalá que ab tanta brillantés comensa. Procuri no extraviarse, cuydi tant del art pur com del gust del públich, que no están en desacort com molts se figuran, sobre tot haventhi inspiració verdadera, y no dupti un moment qu' en sa brillant carrera, cada nova obra que produheixi li valdrá un nou triunfo.

*
**

Una bona noticia.

Se diu que durant lo present mes de mars, la gran artista Sarah Bernhardt donará una serie de funcions en lo *Principal*.

Tots los amants del art aculliran aquesta noticia ab verdadera satisfacció.

LICEO

Lo Gran Teatro ha descendit á la categoria de sarsuelero.

Per la majoria dels propietaris que acostuman á anarhi, tant se val l' ópera com la sarsuela.

Com que van allá á digerir lo sopar y á veure y á ensenyarse, pel cas tant se val que canti en Cardinali com en Riuhet.

Ara 'l públich que paga l' entrada ja es diferent. Aquest per sentir sarsuelas, lo qu' es al Liceo no hi vá. Perque á n' aquest género de música y als artistas que solen interpretar-la, lo teatro'ls vé una mica gran, y aixó fá pena.

CIRCO

Le damigelle di Saint-Cyr es, de totas la opere-

tas estrenadas, la que fins ara ha obtingut una execució més regular y un éxit més satisfactori.

Pero tant l'execució com l'èxit son purament relatius. Si las operetas anteriors no haguessen anat tan malament, aquesta no lluhiria tant. Ja ho diu lo ditxo: «A la terra dels cegos, lo borni es rey.»

ROMEÀ

S'han estrenat dugas pessas.

Una d'ellas, titulada *La primera de Barcelona*, encare que d'argument adotzenat, es entretinguda, fá riure, té escenas animadas y alguns xistes. L'obra es deguda á D. Abelardo Coma.

L'altra, titulada *Sense sogra*, porta la firma acreditada del Sr. Aulés. La producció es enginyosa y encare que no tan fresca y espontánea com altrás del mateix autor, té sortidas xistosias y una versificació fàcil y nutrida. Lo públich vá rébre-la molt bé, fents 'hi un bon panxó de riure.

TIVOLI

Continúan donantse ab éxit creixent las funcions d'òpera popular.

Y 'ls grans mestres van alternant qu'es un gust: l'un dia entrém de *Favorita*, l'altre dia de *Africana* y 'l dia següent d' *Ernani*; y Donizetti, Meyerbeer y Verdi fan las delicias del públich aficionat á passar la nit agradablement, sense gran detriment de la butxaca.

Lo quadro de la companyia es molt complert.

* *

Diumenje al matí l'Associació de coros de 'n Clavé vá commemorar ab un gran concert lo XIX aniversari de la mort de l'ilustre músich-poeta.

Las pessas sigueren cantadas ab una gran afinació per una poderosa massa de veus, baix la direcció del mestre Goula, fill.

Després del concert, las societats corals anaren á depositar una corona al péu de la estàtua de 'n Clavé, entonant lo grandió himne *¡Gloria á Espanya!*, qu'excitá com sempre l'entusiasme del públich.

NOVEDATS

Lo drama *Los miserables*, estret de la famosa novela de Victor Hugo que porta 'l mateix títol, es una producció d'efecte y de nobles tendencias. Sigué molt bén rebuda pèl públich, y en la séva execució 's distingí de una manera notable lo primer actor y director de la companyia Sr. Tutau, representant lo simpátich paper de Valjean.

Lo benefici de l'aplaudida primera dama senyo-

¡POBRA BANDA!

¡Donéulos prompte raspalls y benzina en abundancia!

¡Miréu que alló, vist de prop! sembla la copla de 'n Llántia!

ra Mena, qui representá de una manera acabada lo magnífich drama de Tamayo, *Angela, la florista*, li valgué aplausos en gran y un número considerable d'exquisits regalos.

* *

Ahir degué estrenarse en aquest teatro lo saynete del Sr. Brosa y Sangermán, *A casa l'arcalde* ó *¡ditxós ball dels cotxeros!*, que la empresa tenia acceptat desde l'any 91. En lo número próxim ne dirém alguna cosa.

CATALUNYA

La boda de Crispín (a) el Zapaterín, lletra de D. Constantino Gil y música del mestre Valverde (fill), es una producció plena de escenas cómicas y regularment xistosa. En la música s'hi destacan algunas possas agradables, entre ellas un *schotisch* corejat, que meresqué 'ls honors de la repetició.

L'obra es de las destinadas á figurar molt temps en lo cartell.

* * *
En cambi, la producció titulada *Adivina quien te dió*, es de lo més dolentet que s' acostuma á posar en los teatros per horas.

En fi, qualsevol altra de las moltas qu' están á punt de sortir del xiquero, esborrará prompte 'l recort de aquest desditzat aborto.

N. N. N.

La tragedia del carrer Ample va produhir á Barcelona vivíssima impressió.

D. Joseph Bofill y Martorell era una persona sumament apreciable, simpática, bondadosa y que contava ab moltas y bonas relacions en lo comers y en lo tracte social. Ningú hauria pogut imaginar may que havia de morir assassinat.

* * *
També 'l matador, l' inglés Willié, era tingut per tothom en molt bon concepte.

Ell mateix, avuy que 's troba prés, desvanescuda l' obcecació que l' arrastrá á cometre un crim tan irreparable, 's dol de la mort de la séva víctima, y no té prou paraulas per anatematizar lo resultat funest de haver tingut aquella hora tonta.

Compadeixém á la vegada al mort y al matador.

Encare era calenta la sanch del desventurat Pepin Bofill (com li deyan tots los séus amichs), que 'l *Diari de 'n Brusi* ja publicava un suelto, consignat ab lo piadós objecte que 's deixa comprendre que 'l matador á més de inglés era pastor protestant.

Com volent dir:—Miréu que tal es lo clero disident, qu' en lloch de fer aspergis ab un salpaser, reparteix balas de plom ab un revólver Schmitd.

Després resultá que mister Willié no era ni havia sigut may pastor de ánimas, ni de cabras.

Y 'l *Brusi* no s' ha cuydat de desvaneixer la mala impressió produhida per la noticia qu' ell havia anticipat.

* * *
Y encare sort que no ho haja fet.

Perque si s' arriba á fixar en que mister Willié 's dedicava al negoci de carbóns, era capás de atribuir la mort del desventurat Bofill als treballs secrets de la secta dels carbonaris.

Parlan alguns del cólera de Marsella y no 's fixan en una epidemia extranya que ha reynat á Barcelona, produhint en un sol dia 14 baixas.

¡Quin horror!

L' epidemia en qüestió no ha sigut definida encare per la medicina, ni crech que may aquesta ciencia 's preocupi d' ella; pero, *amigo*, las baixas hi son, y qui gemega ja ha rebut.

* * *
Las victimas son 14 regidors, afiliats tots 14 al bando conservador.

Perque s' ha vist, y aqui está la extranyesa de la malaltia, que aquesta se ceba sols en los conservadors. Als sarauhistas, per exemple, ni 'ls hi fa mella.

Tots 14 van presentar certificat facultatiu á la Comissió provincial, acreditant qu' estavan malats, de manera que 'ls era impossible reincorporarse del cárrech del qual havian sigut suspesos.

Ja veuhen, que haventhi certificat de metje de per mitj, no es licit duptar de la existencia de la malaltia, y produhint l' enfermetat 14 baixas á l' hora, ja veuhen que no se li pot negar lo carácter d' epidémica.

* * *
¿Y quins medis té la terapéutica politica per curar als pobres malalts?

Un de molt senzill.

L' home de las pantorrillas els crida y 'ls diu:

—Minyóns, ha arribat l' hora de dirvos la veritat, tota la veritat, res més que la veritat.... O dimitiu ó 'us encausarán, declarantvos desd' ara processats.

Y com es natural, tots los pacients entregan la dimissió.

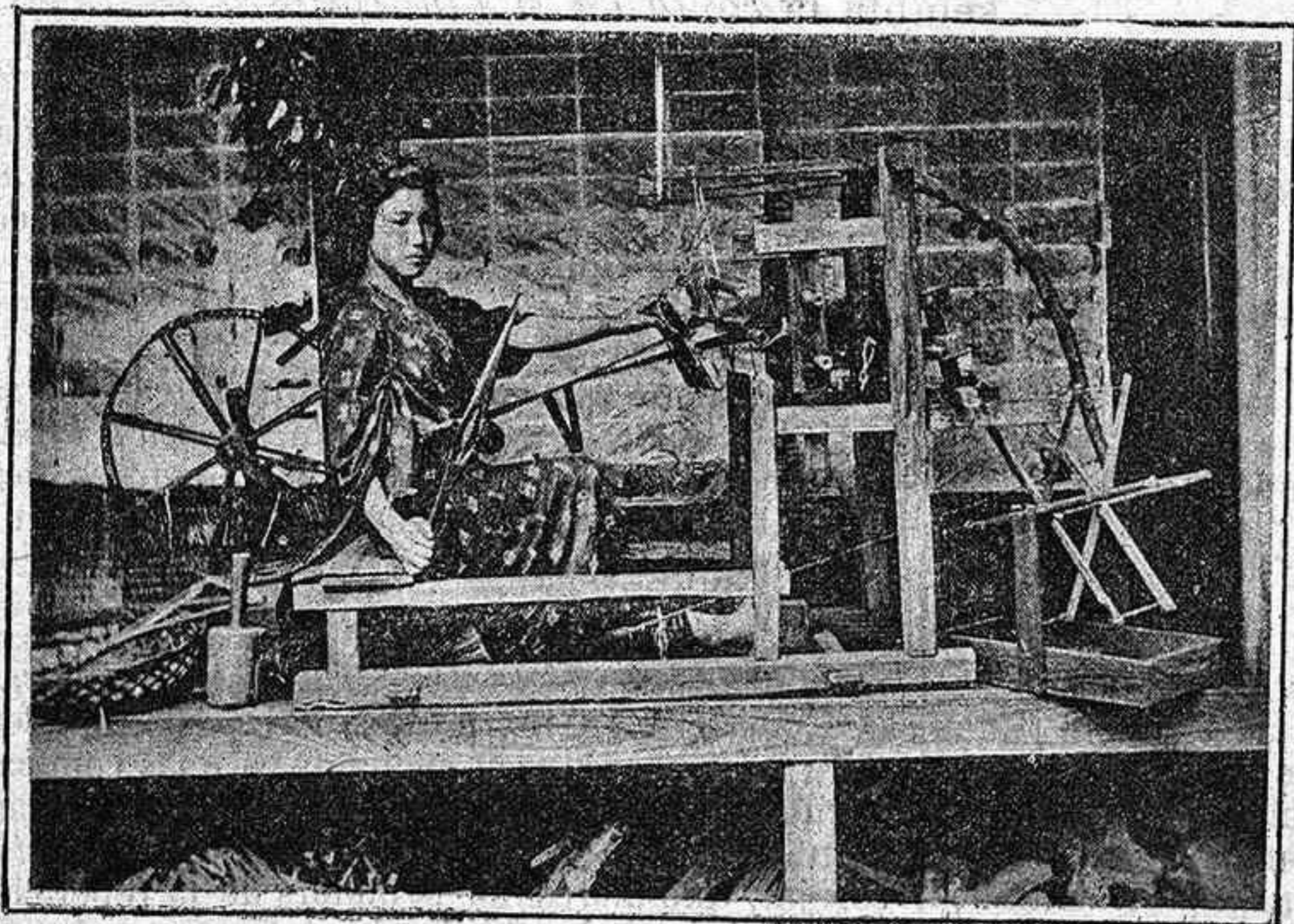
En aquest instant l' home de las pantorrillas se 'n va al teléfono y crida al séu germá per dirli:

—Pepet: ja tens segur lo districte de Arenys de Mar. Costa 14 victimas. Pero no importa. Quan tinguis l' acta, no 't descuidis de comprar 14 atmetllas de las més grossas. Las repartirém entre 'ls 14: una per barba. Y com ja no tenen caixals per rómprilas, s' entretindrán llepantlas, fins que arribi l' hora de desagraviarlos á expensas dels fusionistas.

* * *
A tals alturas se troba avuy la política barcelonesa, ab relació á l' administració municipal.

La noticia que vaig á donarlos ha recorregut tota la premsa d' Espanya, lo qual

COSTUMS JAPONESAS

Una teixidora, treballant en lo séu teler.

UN PREDICADOR BARBIAN

Alló'es salero y sandunga;
ja tot Santa Ana 'n va plé.
Quan acaba las arengas,
no diu amén, sino ¡olé!

no ha de ser obstacle á que figuri en las columnas de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

«Quatre senyoras, entre ellas una condesa molt caya y una tiple molt popular, varen reunir-se á menjar *des ecrevisses dans un cabinet particulier* de un restaurant de primera, anant las quatre vestidas d'home, ab pantalón molt cenyit y americanas adorablement posadas.

Després varen encendre un habano, dirigintse á un teatro ahont varen acabar de passar la nit.»
¿Qué tal? ¿Qué me 'n diuhen de aquest rasgo d' emancipació de la dona?

Aquí té 'l Pare Coloma un assumpto molt apropiat pél dia que pretenga escriure una segona part de la séva novela *Pequeñeces*.

Lo problema de las cerillas no está resolt ni molt menos.

Darrera del Sr. Cunillera, diuhen que hi ha don Samuel.

Lo Sr. Cunillera treu la cara; pero suposan que D. Samuel mou los brassos.

Algú apoya aquesta suposició manifestant que vá sentir en boca de una estanquera las següents paraulas:

—¡May hauria cregut que D. Samuel, que tants favors havia rebut de nosaltras, ens fés aquesta trastada!

**

¡Qui ho havia de dir!
¡Ay, Senyor, y cuántas cosas poden descubrirse á la trista llum de un misto!

Los nou metjes municipals que havian quedat sense ocupació, á conseqüencia de haverse fet càrrech lo govern civil de la secció de Higiene, acababan de ser colocats en los dispensaris.

Per lo vist, lo únich que falta á la Casa Gran, son metjes.

¡Y 'l Sr. Marqués de Alella seguirá parlant en serio de las economias!...

Los pobres peóns, jornalers de nou y déu rals diaris, saltan al carrer per qüestió d' economias. En cambi, 'ls funcionaris qual sou se conta per milers de pessetas anuals, aquests no son despedits, encare qu' escedeixin, per més que no tinguin res que fer.

¡Pobra Barcelona!

A pretext de que 's xuclan la sanch se matan las pussas y 's deixan las sangoneras.

Sembla que la temuda guerra entre Fransa y Alemania, está á punt de pendre un giro inesperat.

En efecte: s' está fent á Alemania una patriótica campanya culinaria. Tots los magnats que fins ara sostenian cuyner francès, han près la resolució de despedirlo.

Ja veuhen la gravetat de aquesta resolució.

Ara si que podém dir que á las cuynas de Alemania *la cosa está que bull*.

Las novas capsas de la *Cerillera* ostentan l' escut d' Espanya, per cert molt mal engiponat, y ab uns colors molt ordinaris.

No sembla sino que 'ls colors nacionals perden lo brillo al veure que passen certas cosas.

Al péu del escut s' hi llegeix la següent inscripció:

«LEY DE 30 DE JUNIO DE 1892.»

¡Quánt més bonich y més exacte no seria que s' hi llegís:

«¡LEY DEL EMBUDO!»

Cada vegada que 's deixa veure en públich la banda de la guardia municipal, succeheix lo mateix: tothom s' adona de uns *llorons* que de tant aixuts ja ni plorar podrian, encare que 'ls peguessin; de uns instruments tan entelats, que per més que 'ls freguin, may més recobrarán lo séu brillo, y de uns uniformes tan plens de tacas, que una bombona de benzina no bastaria á netejarlos.

¿Pero per qué s' escandalisa 'l públich en presencia de una banda de aquestas condicions de deixadés?

La banda de 'n Rodoreda pot dir ab orgull que es la millor del mon.

O á lo menos pot enorgullirse de ser la que *té més solfas*.

Llegeixo:

«Al telegrama que el Presidente de la Juventud conservadora dirigió á Su Santidad, con motivo de su jubileo episcopal, se ha recibido la siguiente contestación:

«Sr. Carreras y Candi, Presidente de la Juventud conservadora, Barcelona.—Su Santidad le agradece su felicitación y la bendice con sus compañeros.»

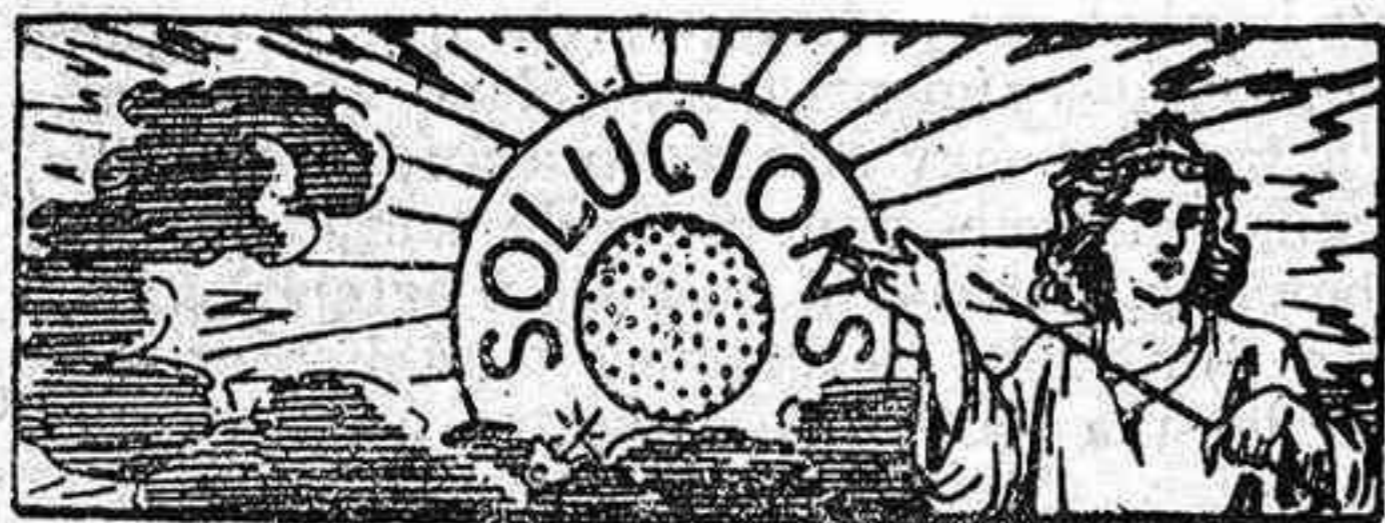
¡Beneytl

○

MODESTIA APART

—Y donchs ¿que anirá á votar?
 —¿Jo? Si casi no sé á qui...
 —¿Vol dá 'l vot á un home digne?
 Vaji á votarme á n' á mí.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª ANAGRAMA.—*Botas—Bastó.*
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Pierola—Tortosa.*
- 3.ª ROMBO.—
 A
 E V A
 E L E N A
 A V E L I N A
 A N I T A
 A N A
 A
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Voltaire.*
- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Per dents grossas los ases.*

XARADAS

A mos íntims amichs M. Solá y Domingo Bartrina

Tothom vá á l' *Asociació*
 tothom, tothom menos jo!

No podéu pensá, amichs meus,
 lo molt que 'm *segona-quarta*
 que sas portas hagi obert
 la «*Asociació literaria*»;
 hont gracias als dotze rals
 que cada més 'us fan caure,
 podéu trobarvos reunits
 los més aixerits *versaires*.
 ¿Que perque 'm sab greu aixó?
 La cosa es senzilla y clara;
 sabéu que avants, molts nits,
 'navam á «*La Pompeyana*»
 y gastant vint *sentiments*
 estavam com á cal Ample,
 sens fer cumpliments qu' empipan,
 ni presentacions qu' enfadan,
 ni saludos qu' encocoran,
 ni riallas que son falsas.

Allí passavam lo temps
 fent... lo que 'ns dava la gana,
 y escoltant los *desconcerts*
 que ab lo piano ens donavam.
 Pro 'us haveu fet socios de
 la «*Asociació literaria*»,
 y ja no penséu ab mí...
 ni ab l' ànima que m' aguanta.

També me n' hauria fet,
 pero sé que si allí entrava
 hu més de quatre *somers*
 los faria agafar basca
 perque duch llarchs los cabells
 y espardeyas *bujeradas*;
 perque duch un *dos-tercer*
 en lo jonoll... de las calsas,
 ó perque en lloch de jaque
 tragino una blusa blava
 qu' es ja *total* dels davants,
 dels cotzes y de la espatlla.

Els... ¡ja ho sé! no m' han de *cinch*
 cent *naps* ni cent garrotadas,
 pero avans de fé un paper
 que ni es ratllat ni es de barba,
 m' estimo més anar sol
 á doná un vol per la Rambla,
 que no véurem barrejat
 entre mitj de gent tan fátua,
 que al trobarse al méu costat
 se creuria deshonrada.

Aixó ja podéu pensar
 que no ho dich pas per vosaltres;
 ho dich per alguns *mosquits*
 que son *fnos y elegantes*,
 y 's pensan sé uns homes grans
 no sent res més que uns... canallas.

Pel demés, si es que voléu
 véurem alguna vegada,
 igual que avans, molts nits,
 aniré á «*La Pompeyana*»,
 hont gastant vint *sentiments*
 estaré com á cal Ample,
 y passaré 'l temps distret
 fent... lo que 'm dongui la gana.

J. USÓN.

¡GRAN ACTUALITAT!

Demá dissapte

LA CAMPANA

DE

GRACIA

publica un número verdaderament

EXTRAORDINARI

dedicat á la

BATALLA ELECTORAL

Expléndida ilustració. — Numerosos retratos dels principals

CANDIDATS REPUBLICANS

Text á l' altura de las circunstancias

¡10 céntims per tot arreu!

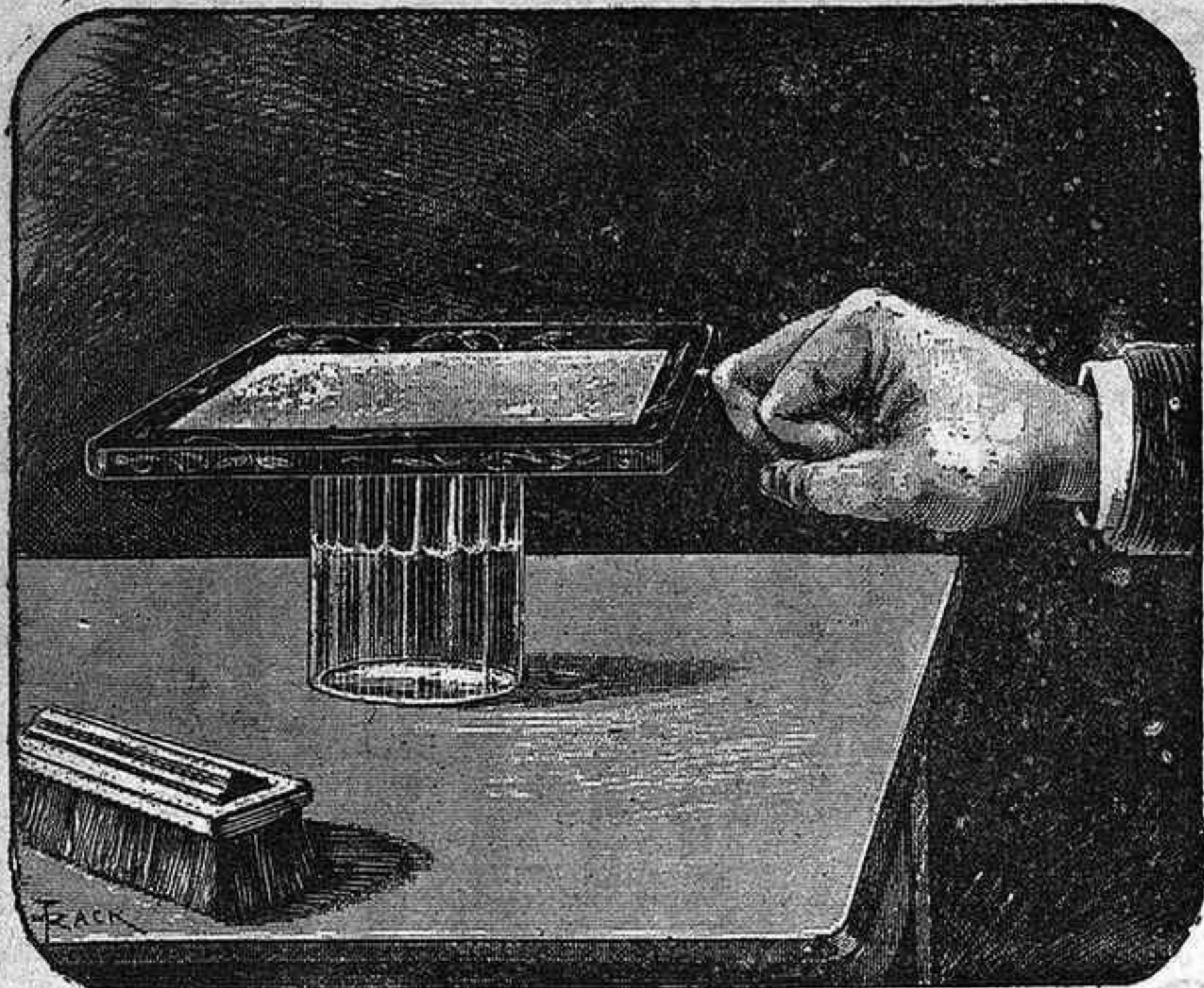
NUEVA LEY ELECTORAL Y APÉNDICES

para

DIPUTADOS Á CORTES

Precio: DOS pesetas — Un tomo en 16.º encuadernado — Precio: DOS pesetas

DISTRACCIÓNS CASULANAS

MÁQUINA ELÉCTRICA GRATIS

Agafan un vas y l' aixugan, escalfantlo al foch, fins que sigui completament sech; després lo posan cap per vall sobre una taula.

A continuació prenen una guanterera, una capsa de laca, també ben aixuta, y la colocan en equilibri sobre 'l vas.

Agafan finalment un full de paper una mica més petit que la guanterera, l' escalfan y 'l fregan ràpidament ab un raspall, y 'l deixan sobre la guanterera.

Ja tenim feta la máquina eléctrica. Acostin lo dit á la vora de la capsa y rebrán una xispa, una petita descarga. Y si posan l' habitació á las foscas, la xispa será visible, lluminosa.

II

Que la *prima té segona*
crech, lector, no ho negarás,
y 'l *Total* de la xarada
qu' es nom d' home trobarás.

PAU GUERRA.

ENDAVINALLA

Soch de bestia y no soch de bestia,
y 'm torno bestia després:
si acás m' hi torno se'm menjan,
si no m' hi torno també.
Vés, rumia una miqueta,
y endavina 'l que pot ser.

REY NANO.

TRENCA-CLOSCAS

S. ANA CALS
MOLA

Formar ab aquesta direcció lo titul de una aplaudida comedia catalana.

CONVERSA

—¿Vols venir demá á la nit á Novedats?
—¿Quina funció fan?
—*La portera de la fàbrica.*
—¿Y ab qui hi vas?
—Ab ma cosina.
—L' Antonia?
—No: la que hi dit jo mateix.

MIQUEL SITJES.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
1 8 9 3 2 4 7 9.—Carrer de Barcelona.
3 2 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
1 7 2 3 9 3.—Carrer de Barcelona.
1 7 8 9 4.—Nom de dona.
2 6 6 9.—Carrer de Barcelona.
1 7 9.—Nom de dona.
1 7.—Carrer de Barcelona.
5.—Nom de dona.

J. BOYA.

GEROGLÍFICH

×

COR

OCCEA

NAS DE PUNTA ESPANYOLA.

FILLAS DE EVA

Fot. J. Adele.—Viena.

Diuhen que l' agricultura
no va bé. ¡Quina mentida!
¡Mirin aquesta pajesa!
si vá mona y ben guarnida!

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.